Gemeente Amsterdam

Datum van publicatie: 26 november 2024
Opdrachtgever: wethouder Van der Horst
Directie: Verkeer en Openbare Ruimte

Participatieplan Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer

Wat gaan we doen?
Amsterdam wil een veilige, toegankelijke, gezonde en bereikbare stad zijn. Dit betekent ruimte voor kinderen om te spelen, toegankelijke en veilige straten en pleinen voor jong en oud en voldoende groen. Door de groei van de stad neemt de drukte toe en komen deze waarden steeds meer in het gedrang. Als we niks doen neemt daarnaast het autoverkeer de komende decennia toe met bijna 30%. Daarom wil de gemeente het autogebruik (en de autokilometers) niet verder laten groeien en gelijk houden aan het niveau van nu. Om de groei van het autoverkeer te voorkomen, zijn verschillende maatregelen nodig. De afweging welke keuzes we maken voor het gebruik van de auto voor verschillende doelgroepen moet op een verantwoorde manier gebeuren, met oog voor de belangen en kwetsbaarheid van de verschillende doelgroepen. Om deze belangen goed in beeld te hebben, gaan we met de interne en externe stakeholders in gesprek om te komen tot een Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer dat uiteindelijk rechtvaardig, effectief en uitvoerbaar is.

Het doel van het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer is richting geven over de manier hoe we omgaan met doelgroepen die met gemotoriseerd verkeer door de stad rijden. In de steeds drukker wordende stad kunnen we bijvoorbeeld doelgroepen ontmoedigen. Die maatregel heeft dan als doel het autogebruik bij een bepaalde doelgroep te verminderen. Een voorbeeld hiervan is het verder verhogen van de parkeertarieven voor bezoekers die met de auto komen.

Een andere maatregel kan meer gericht zijn op het behouden van de bestaande mobiliteitsopties van bepaalde doelgroepen. Er verandert dan feitelijk niets voor deze doelgroep. Een voorbeeld hiervan is de invoering van verplichte routes voor touringcars, maar waarbij tegelijkertijd ontheffing wordt verleend voor o.a. touringcars met kinderen tot 12 jaar in combinatie met een culturele, educatieve of kunstbestemming.

Ook kan het autogebruik bij bepaalde doelgroepen makkelijker worden gemaakt. Er wordt deze doelgroep iets extra's geboden. Voorbeeld hiervan is extra laad- en losplekken aanleggen, het verlenen van een maatschappelijke parkeervergunning voor leraren of het verlenen van subsidies.

Het kader biedt ook een overzicht van welke doelgroepen we op dit moment al helpen en welke we ontmoedigen bij maatregelen.

De keuzes die gemaakt moeten worden om de groei van het autoverkeer te stoppen, zijn moeilijk en complex. De belangen en behoeften van de doelgroepen en mogelijke dilemma's worden daarom inzichtelijk gemaakt in het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer. Het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer is een verdere uitwerking van het koersdocument Amsterdam Maakt Ruimte en de Omgevingsvisie Amsterdam 2050.

Van september 2024 – Q1 2025 gaan we in gesprek met de interne organisatie en externe stakeholders over de verschillende belangen, mogelijke dilemma's en behoeften. Uiteindelijk moet dit leiden tot een door de raad vastgesteld Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer.

September 2024 – februari 2025	Gesprekken met omgevingspartijen
3 oktober 2024	Thematafel bij conferentie '1 jaar Amsterdam maakt Ruimte'
November – december 2024 – januari 2025	Behoeften en belangen ophalen bij externe stakeholders door aan te schuiven bij reguliere bijeenkomsten en bijeenkomsten zelf te organiseren.
Q1	Concept Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer delen met gesprekspartners
Q2	Participatieverslag

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de omgevingsmanager Annemarie van Duijnhoven en/of de projectmanager Wiard Kuné (vor-doelgroepenkader@amsterdam.nl).

Waarom doen we dit samen en wat is uw invloed?
Het doel van participatie is zo goed als mogelijk inzicht te krijgen in de belangen en behoeften van de doelgroepen, en mogelijke dilemma's die kunnen ontstaan door de maatregelen die we nemen om de groei van de drukte in de stad te beperken. Dit doen we met dit kader door:

1. Inzicht te geven in huidig beleid, regels en de verschillende doelgroepen;
2. Inzicht te verkrijgen in belangen, behoeften van de doelgroepen en dilemma's waar met toekomstig beleid rekening mee moet worden gehouden;
3. Om van daaruit richting te geven aan de inhoud van verschillende maatregelen.

Uiteindelijk resulteert participatie in een beleidsstuk wat de raad helpt bij de complexe keuzes. Het is een handvat voor raad, bewoners, bedrijven, bezoekers en beleidsmakers om inzicht te krijgen over voor welke gemotoriseerde doelgroepen er geen extra actie nodig is, welke doelgroepen we ontmoedigen en/of moeten helpen.

Het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer brengt in beeld welk bestaand beleid er is en geeft richting en prioritering bij de formulering van nieuw beleid. We schrijven een beleidsstuk dat op een grote groep stakeholders impact kan hebben. Zo kan het beleidsstuk een opmaat zijn naar nieuwe afspraken over het aanpassen van bedrijfsvoering van organisaties en bedrijven. Of dat er nieuwe keuzes gemaakt moeten worden in (aanlever-)routes of gebruik van andere voertuigen (zoals fiets en OV) in plaats van de auto.

Met participatie willen we dus het volgende bereiken:
- Informeren over de verschillende, soms tegenstrijdige belangen. (Bewustwording)
- We geven informatie over de ontwikkeling van het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer zodat u meer komt te weten over het onderwerp. Wij leren ook van de vragen en opmerkingen die we van u en van anderen krijgen.
- Ophalen van verschillende belangen/ invalshoeken bij stakeholders. (Belangen in beeld) We betrekken u en anderen bij de ontwikkeling van het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer zodat niet alleen belangen en behoeftes met elkaar worden gedeeld maar ook kennis, expertise en ervaring opgehaald kan worden).

Hoeveel invloed heeft u?
In het algemeen vindt er door de gemeente Amsterdam regelmatig participatie plaats, onder meer vanuit programma's als Logistiek, Taxi, Deelmobiliteit etc. Met de verschillende disciplines/programma's is de afgelopen periode geregeld overleg geweest om op inhoud en proces inzichtelijk te maken welke belangen en behoeften er zijn. Amsterdam voert over verschillende onderwerpen en maatregelen het gesprek met de omgeving. We zien op dit moment geen integrale benadering van stakeholders. Met de aanpak van het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer willen we procesmatig de verschillende gesprekken meer bij elkaar brengen.

Als we met de verschillende partijen, organisaties en vertegenwoordigers in gesprek gaan dan is de insteek als volgt:

- Informeren en luisteren U wordt op de hoogte gehouden over de ontwikkeling van het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer en wij luisteren naar uw behoeften en belangen, en die van anderen. Deze informatie verwerken we in het afwegingskader.
- Reageren U kunt reageren door uw mening te geven over het project. Wij verzamelen de reacties en geven aan hoe we die verwerken in het project.

Het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer gaat onder meer over prioritering van bestaand beleid. Van belang is dat we met zoveel mogelijk doelgroepen in gesprek komen om eerst te informeren over de verschillende regelingen en doelgroepen om vervolgens op te halen of we ons een juist beeld hebben gevormd. Het ophalen van reacties gebeurt om die reden vooral tijdens deze gesprekken.

Communicatie
In OpenAmsterdam publiceren we het participatieplan en –verslag, en na vaststelling door de gemeenteraad het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer.

Het gesprek met stakeholders wordt geïnitieerd door de omgevingsmanager en zij zal aanspreekpunt blijven.

Wat vragen we aan u? Wat staat al vast?
Het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer brengt bestaand beleid in kaart wat geen onderwerp is voor participatie. Dit kader biedt vervolgens een startpunt voor toekomstige gesprekken met de stad over hoe we in de praktijk de keuzes over prioritering gaan maken.

We willen met het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer een zo duidelijk mogelijk beeld krijgen van de behoeften en belangen van doelgroepen en dilemma's die spelen bij het maken van de juiste keuzes. Als we de gesprekspartners de talrijke afwegingen laten zien, de complexiteit van de vraag, stellen we de vraag aan de stakeholders: hebben we de juiste belangen en behoeften opgeschreven? Kloppen de gemaakte analyses met het eigen beeld?

Met het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer wordt een eerste stap gezet. In deze fase hebben we niet het doel met een compleet beeld te komen. Er is een grote hoeveelheid doelgroepen met wie het gesprek gevoerd moet worden en bij elke toekomstige maatregel spelen verschillende afwegingen en antwoorden.

Wie doen er mee?

De gemeente voert op steeds meer plekken en met verschillende stakeholders gesprekken over maatregelen in de openbare ruimte. We gaan gebruik maken van bestaande gremia waarbij we kunnen aansluiten om zodoende ook in gesprek te komen met de vertegenwoordigers van groepen die we kunnen onderscheiden aan de hand van specifieke voertuigkenmerken (taxi's, nood- en hulpdiensten, deelmobiliteit etc.), groepskenmerken (bijv. bewoners, bezoekers, logistiek, sociaal vervoer etc.), persoonskenmerken (bijv. inkomen en leeftijd) en verplaatsingskenmerken (recreatie, ziekenbezoek, mantelzorg, sport, woon/werk etc.). Meer specifiek; denk hierbij bijvoorbeeld aan het Taxiplatform, Commissie Bevoorrading Amsterdam (CBA) of Gesprekstafel Convenant Autodelen. Ook de dienstverlening van de gemeente Amsterdam zelf komt aan bod, zoals het ophalen van vuilnis, het schoonmaken van straten en het onderhoud van de stad.

Het gesprek over het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer en de verschillende afwegingen, gaan ook na de vaststelling door het bestuur door. De bredere vraag; bij welke doelgroepen laten we het autogebruik ongehinderd, wie willen we helpen en welke willen we mogelijk meer ontmoedigen wordt bij elk nieuw project opnieuw geagendeerd en meer specifiek gemaakt.

Hoe en wanneer kunt u meedoen?
De gemeente heeft in diverse gremia contact met stakeholders voor wie dit kader relevant is. Door de eerste contouren van het kader te onder de aandacht te brengen bij bestaande overleggen, ontmoeten we onze mogelijke gesprekspartners. We gaan dus langs die overleggen en platforms waar stakeholders zijn vertegenwoordigd en vergroten ons netwerk in eventuele vervolggesprekken (bijvoorbeeld bij Amsterdam Maakt Ruimte). Ook organiseren we zelf enkele bijeenkomsten.

Onze specialisten (projectteamleden) informeren tijdens die overleggen over de huidige situatie, toekomstbeeld, de noodzaak tot het maken van keuzes en de complexiteit van de afwegingen die moeten worden gemaakt. Ook dat het belangrijk is goed in beeld te hebben hoe de gebruikers baat hebben bij maatregelen die de ruimte voor andere functies dan mobiliteit vergroten.

Met het gebruik van zogenoemde persona's laten we zien hoe complex en gedifferentieerd het onderwerp is (denk alleen al aan het gesprek over de belangen op basis van voertuigkenmerken en persoonskenmerken), en kunnen we toch onze doelgroepen goed bevragen over de huidige en mogelijke situaties. We maken de behoeften en belangen van de verschillende doelgroepen inzichtelijk. Door deze aanpak laten we het belang van een Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer zien en voeren we het gesprek over de steeds drukkere openbare ruimte in de stad.

Wat gebeurt er met uw inbreng?
De opbrengsten van de gesprekken verwerken we in het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer en/of het participatieverslag. In het participatieverslag kan men nalezen hoe de inbreng is verwerkt. Ook maken we een samenvatting van de gesprekken die zijn gevoerd. Deze samenvatting wordt teruggekoppeld aan de gesprekspartners. Het concept-afwegingskader wordt met de gesprekspartners gedeeld voordat deze wordt vastgesteld door het bestuur. Na vaststelling worden bij concrete maatregelen waar het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer wordt toegepast, stakeholders betrokken.

In OpenAmsterdam publiceren we het participatieplan en –verslag, en na vaststelling het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer.

Vooruitblik
De gesprekken met stakeholders vinden in het derde en vierde kwartaal 2024 plaats. Tegelijk wordt de raad geïnformeerd met een zg. Raadsinformatiebrief. De publicatie van deze brief staat gepland op eind december 2024.

De planning is in sterke mate afhankelijk van de reacties uit het college en de raad. Vooralsnog gaan we er van uit dat tijdens een commissievergadering in het tweede kwartaal van 2025, het Afwegingskader Doelgroepen Autoverkeer besproken wordt.